

Instytut Pamięci Narodowej - Bydgoszcz

<https://bydgoszcz.ipn.gov.pl/byd/aktualnosci/185032,Upamietnienie-Jozefa-Kolasinskiego-27-kwietnia-2023.html>
26.04.2024, 20:29

Upamiętnienie Józefa Kolasińskiego - 27 kwietnia 2023

W związku z 80. rocznicą wybuchu powstania w getcie warszawskim przypominamy postać Sprawiedliwego wśród Narodów Świata - Józefa Kolasińskiego, który niósł pomoc osadzonemu tam Żydom. Z tej okazji Regina Dąbkowska, pracownica Referatu Upamiętniania Walk i Męczeństwa Delegatury IPN w Bydgoszczy, w towarzystwie Barbary Góreckiej, dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 w Rypinie, złożyła kwiaty pod tablicą upamiętniającą bohatera. Jest ona zlokalizowana w budynku szkoły, mieszczącym się przy ul. Sportowej 24 w Rypinie.

Józef Kolasiński urodził się 2 września 1905 r. w Rypinie. W młodości był zawodnikiem Lecha Rypin, klubu piłkarskiego, który współtworzył wraz z ojcem Romanem. W 1925 r. wyjechał do Warszawy, ukończył gimnazjum, podjął pracę, założył rodzinę, w Warszawie również przebywał w okresie II wojny światowej.

Wspierany przez najbliższą rodzinę, zaangażował się w pomoc Żydom m.in. z getta warszawskiego, dostarczał im żywność, pieniądze, dokumenty. Jednym z uratowanych był Hersz Gruner - Kolasiński ukrył go w swoim domu, a kiedy stało się to niemożliwe, znalazł mieszkanie, które opłacał oraz wyrobił fałszywe dokumenty. Po latach Mordechaj Furman, przyjaciel Kolasińskiego wspominał: „Trzeba było być człowiekiem wielkiego, gorącego serca, człowiekiem odważnym i przepętnionym uczuciem głębokiego humanizmu, by stale z świadomością grożącego niebezpieczeństwa udzielać pomocy Żydom. Wielu Żydów pochodzących z miasta Rypina zgłaszało się do Józka o pomoc, gdyż wiadomość o jego

Tablica upamiętniająca Józefa Kolasińskiego, fot. IPN.

ludzkich czynach rozniosta się między jego rodakami. Wszystkim pomógł. Nikomu nie odmówił”.

Także matka Józefa Kolasińskiego, Helena ukrywała prześladowanych w Rypinie. Przyjęła pod swój dach Furmana i Grunera traktując ich jak własne dzieci. Obaj przeżyli wojnę.

W 1965 r. Józefa Kolasińskiego uhonorowano tytułem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata. Wyróżnienie jest przyznawane przez państwo Izrael ratującym Żydów z całego świata. Podczas ceremonii miał powiedzieć: „Cieszę się niezmiernie, że było mi dane być pomocnym swym przyjaciółom i wielu innym Rypiniakom w ich ciężkich chwilach w okresie getta warszawskiego. Żałuję, że tylko tak niewiele zrobiłem. Cieszę się świadomością, że chociaż będę musiał opuścić Wasz gościnny kraj, pozostanę z Wami na zawsze pod postacią dziś posadzonego drzewka, które będzie świadczyć o naszej przyjaźni”.

Już w 1966 r. Józef Kolasiński został „uhonorowany” przez służbę bezpieczeństwa PRL w sposób charakterystyczny dla komunistycznego, reżimowego aparatu – otrzymał trzyletnie zastrzeżenie wyjazdów zagranicznych do 1969 r. Zmarł w 1979 r. w Warszawie.